

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2009-2010
Semestrul: III

PROGRAMA ANALITICĂ

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator:

Titlul disciplinei: Diplomatie. Teorie și practică diplomatică în secolul XX

Codul: HTR2111

Numărul de credite: 7

Locul de desfășurare: Facultatea de Istorie și Filosofie,

Programarea în orar a activităților: conform orar

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator:

Nume, titlul științific: Prof. univ. dr. Liviu-Petru Zăpârțan

Informații de contact: liviuzapartan@yahoo.com, tel.: 0040264448585

Ore de audiență: luni, între 10.00 – 12.00

III. Descrierea disciplinei:

□ Obiectivele disciplinei și conținutul:

Cursul urmărește familiarizarea studenților cu evoluția și practica diplomatică în secolul al XX-lea, care se confirmă și se dezvoltă în secolul XXI. Se vor dezbate cele mai recente teorii privind locul și rolul diplomației în relațiile internaționale, precum și eficiența ei în gestionarea crizelor și conflictelor în epoca contemporană. Cursul va experimenta o dimensiune practică prin simulări cu participarea directă a studenților în rezolvarea pe cale diplomatică a unor adversități între state, crize și conflicte, fie luând în considerare cele prezente în ambientul extern, fie prin asemenea fenomene imaginate. O componentă importantă a cursului vizează evoluția uzanțelor diplomatice o dată cu trecerea de la „vechea diplomație” la „noua diplomație”.

□ **Competențe dobândite prin absolvirea disciplinei:** utilizarea adecvată a conceptelor și cunoștințelor dobândite, capacitatea de analiză și sinteză a unor evenimente și perioade limitate în timp, deprinderea de a

negocia.

□ **Metode de predare-învățare:** prelegeri interactive; conversație euristică; analiză documentară; prezentări powerpoint; referate și lucrări de seminar; verificări pe parcurs la curs și seminar.

IV. Bibliografia obligatorie:

1. Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
2. Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.
3. Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
4. Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.
5. Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.
6. Traian Chebeleu, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000
7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007
8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Calculator, documente, hărți tematice.

VI. Planificarea/Calendarul întâlnirilor și al verificărilor/examinărilor intermediare:

Săpt. 1: *Introducere în studiul diplomației în secolul al XX-lea. Principalele teorii (și exegeți) referitoare la diplomație comparativ cu celelalte mijloace în gestionarea relațiilor internaționale*

Concepte: Definiția și conținutul diplomației. Distingerea între diplomație și celelalte două componente ale triadei: relații internaționale-politică externă-diplomație.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
- Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.
- Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
- Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.
- 6. Traian Chebeleu, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007
8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980
9. Liviu-Petru Zăpârțan, *Relațiile internaționale*, Ed. Studia, Cluj-Napoca, 2001

Săpt. 2: De la „Vechea diplomație” la „Noua Diplomație”

Concepte: Eșecul diplomației elitiste; secrete și oculte din secolul al XIX-lea în evitarea primei conflagrații generale a secolului al XX-lea. Impunerea noii viziuni americane în confruntarea cu vechea diplomație europeană. De la diplomația secretă la diplomația deschisă, de la securitatea alianțelor la securitatea colectivă, de la principiul echilibrului puterilor la principiul gestionării universale a fenomenului internațional.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
- Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.
- Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
- Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.
- 6. Traian Chebeleu, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000
- 7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007
- 8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980
- 9. Jean- Baptiste Duroselle, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, Ed. Dalloz, Paris, 1993

Săpt. 3: Impactul Societății Națiunilor asupra evoluției fenomenului diplomatic

Concepte: Crearea primelor instituții politice permanente menite să faciliteze rezolvarea pașnică a conflictelor. Explozia numărului diplomaților, antrenarea în activitatea diplomatică a „diplomaților amatori”. Eșecul politic al Ligii Națiunilor și aportul la dezvoltarea fenomenului diplomatic. Simulări practice privind plusurile și minusurile Ligii Națiunilor.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
- Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford

University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 4: Diplomația interbelică. De la Conferințele ambasadurilor la Conferințele oamenilor politici

Concepte: Locul și rolul Conferinței de la Locarno în evoluția diplomației interbelice. Eșecul diplomației oamenilor politici și a guvernelor în evitarea celui de-al doilea război mondial

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 5: Diplomația în timpul celui de Al Doilea Război Mondial

Concepte: Apetitul oamenilor politici pentru diplomația personală. De la conferințele diplomaților sau responsabililor politici la primele „summit”-uri. Locul și rolul serviciilor secrete în activitatea diplomatică. Scenariile diplomatice pentru lumea postbelică – „THE GREAT DESIGN”.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

- Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
- Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.
- 6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000
- 7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007
- 8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 6: Fondarea ONU și rolul ei în dezvoltarea diplomației în perioada postbelică

Concepte: Diplomația paralelă. ONU versus cele două superputeri. Răsturnarea teoriei lui Clausewitz: „Diplomația – o continuare a războiului cu alte mijloace”.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
- Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.
- Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
- Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.
- 6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000
- 7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007
- 8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 7: Diplomația și originea Războiului Rece

Concepte: „Lunga telegramă” și telegrama lui Mavikov, expresie a conceperii și funcționării celor două tipuri de diplomație: diplomația democratică și totalitară. Simulări practice privind gestionarea aceluiași evenimente de către cele două tipuri de diplomație.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.
- Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.
- Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura

Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

9. Vasile Pușcaș, *Relații internaționale/transnaționale*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2007

Săpt. 8: Locul și rolul diplomatului de carieră în diplomația postbelică

Concepte: „Errand boys”. Dezvoltarea instituțională. Noile funcții ale diplomatului. Gonflarea personalului diplomatic.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 9: Misiunile diplomatice după Al Doilea Război Mondial

Concepte: Structura misiunilor și noile lor competențe. Recunoașterea diplomatică ca o armă diplomatică. Agrearea, neagrearea diplomaților, declararea „non grata” a unor membri ai misiunilor diplomatice, arme politice și ideologice în mâna guvernelor statelor.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura

Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

Săpt. 10: *Impactul construcției europene asupra evoluției diplomației ca instituție și funcționare.*

Concepte: Negocierea și noua sa dimensiune diplomatică. De la diplomația politică la diplomația parlamentară, economică, culturală, științifică, militară, socială.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

9. Gr. Silași, N. Sîrghi, C. Șoșdean, *Diplomația comunitară*, E.F.E.S., Cluj-Napoca, 2001

Săpt. 11: *Diplomația noilor state constituite după 1945*

Concepte: De la 77 state independente în 1945 la aproape 200 în 2006. Diplomația devine tot mai costisitoare pentru un număr tot mai consistent de state. Gonflarea misiunilor și a numărului diplomaților. Noua realitate a impus elaborarea Convenției de la Viena din 1961.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura

Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

I. Anghel, *Dreptul diplomatic și consular*, Ed. Lumina lex, București, 1996

Săpt. 12: Inflația diplomatică la sfârșitul secolului al XX-lea

Concepte: Diplomația „summit-urilor”, „shuttles diplomacy” (navetele diplomatice). Relația diplomat de carieră – diplomat profesionist. Încotro diplomatul de carieră?

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

□ Sir Satow Ernest, *A guide – Diplomatic Practice*, London, 1957.

□ Nicholson, Harold, *Diplomacy*, 3rd edition, London, Oxford University Press, 1961.

□ Malița, Mircea, *Diplomația. Școli și instituții*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.

□ Felthan, R.G., *Introducere în dreptul și practica diplomatică*, București, All, 1996.

□ Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

6. Traian Chebelev, *Drept diplomatic și consular*, Ed. Universității din Oradea, 2000

7. Liviu-Petru Zăpârțan, *Negocierile în viața social-politică*, Ed. Eikon, 2007

8. A. Plantey, *La negociation internationale, principes et methodes*, Ed.C.N.R.S., Paris, 1980

9. Lumea 2007, coord. T. Frunzeti, Vl. Zodian, *Enciclopedie politică și militară*, E.C.T.A., București, 2007

Săpt. 13: Seminarii practice. Simulări de ipostaze diplomatice.

Expunerea Power Point a lucrărilor elaborate de studenți pe parcursul semestrului.

Bibliografie:

Săpt. 14: Seminarii practice. Simulări de ipostaze diplomatice.

Expunerea Power Point a lucrărilor elaborate de studenți pe parcursul semestrului.

VII. Modul de evaluare:

Participare activă: 10%

Lucrare de semestru: 10%

Modalitatea de evaluare: examen – 70%, 10% - punctul din oficiu.

Criterii de evaluare:

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezența la ore: 75%

Condiții de prezentare la examen: prezență și activitate seminar.

Modalități de recuperare: reprogramarea orelor, asigurarea materialelor pentru persoanele cu handicap.

Noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate: nepunctarea lucrării și refacerea sa.

Consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor: fraudă la examen – eliminarea din sală și căderea examenului, contestații – recorectarea lucrărilor.

IX. Bibliografia opțională:

1. Derian, James Der, *On Diplomacy. A genealogy of Western Estrangement*, Oxford UK, Basil Blackwell, 1991.
2. Cimbala, Stephen J., *Force and Diplomacy in the future*, New York, Praeger Press, 1992.
3. Hamilton, Keith, Langhorne, Richard, *The Practice of Diplomacy. Its Evolution, Theory and Administration*, New York, Routledge, 1995.
4. Silasi, Grigore, Sîrghi, Nicoleta, Șoșdean, Corina, *Diplomația comunitară*, Cluj-Napoca, Efes, 2001.

Cluj-Napoca, 15 sept. 2008

Prof.univ. dr. Liviu-Petru Zăpârțan